

Wymagania na poszczególne oceny semestralne i roczne z fizyki kl. 8

Wymagania na poszczególne oceny semestralne

	POZIOM PODSTAWOWY		POZIOM PONADPODSTAWOWY		
	Wymagania konieczne (dopuszczająca) <i>Uczeń:</i>	Wymagania podstawowe (dostateczna) <i>Uczeń:</i>	Wymagania rozszerzone (dobra) <i>Uczeń:</i>	Wymagania dopełniające (b. dobra)	Wymagania dopełniające (celująca**)
7.1. Energia wewnętrzna i jej zmiana przez wykonanie pracy	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady, w których na skutek wykonania pracy wzrosła energia wewnętrzna ciała 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia składniki energii wewnętrznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego podczas ruchu z tarcieniem nie jest spełniona zasada zachowania energii mechanicznej • wyjaśnia, dlaczego przyrost temperatury ciała świadczy o wzroście jego energii wewnętrznej 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia różnice między energią mechaniczną i energią wewnętrzną ciała 	<ul style="list-style-type: none"> •
7.2. Ciepły przepływ energii. Rola izolacji cieplnej	<ul style="list-style-type: none"> • bada przewodnictwo cieplne i określa, który z materiałów jest lepszym przewodnikiem ciepła) • podaje przykłady przewodników i izolatorów • opisuje rolę izolacji cieplnej w życiu codziennym 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przepływ ciepła (energii) od ciała o wyższej temperaturze do ciała o niższej temperaturze, następujący przy zetknięciu tych ciał 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia zjawisko przewodzenia ciepła z wykorzystaniem modelu budowy materii • rozpoznaje sytuacje, w których ciała pozostają w równowadze termicznej 		<ul style="list-style-type: none"> • **formuluje jakościowo pierwszą zasadę termodynamiki
7.3. Zjawisko konwekcji	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady konwekcji • prezentuje doświadczalnie zjawisko konwekcji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie ciągu kominowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zjawisko konwekcji • opisuje znaczenie konwekcji w prawidłowej wentylacji mieszkań 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego w cieczach i gazach przepływ energii odbywa się głównie przez konwekcję 	<ul style="list-style-type: none"> •
7.4. Ciepło właściwe	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje z tabeli wartości ciepła właściwego • analizuje znaczenie dla przyrody dużej wartości ciepła właściwego wody 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zależność zmiany temperatury ciała od ilości dostarczonego lub oddanego ciepła i masy ciała • oblicza ciepło właściwe ze wzoru $c = \frac{Q}{m\Delta T}$ (1.6, 4.6) 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza każdą wielkość ze wzoru $Q = cm\Delta T$ $Q = cm\Delta T$ 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje ciepło właściwe substancji • wyjaśnia sens fizyczny ciepła właściwego 	<ul style="list-style-type: none"> • **opisuje zasadę działania wymiennika ciepła i chłodnicy

<p>7.5. Przemiany energii w zjawiskach topnienia i parowania</p>	<ul style="list-style-type: none"> demonstruje zjawiska topnienia, wrzenia i skraplania podaje przykład znaczenia w przyrodzie dużej wartości ciepła topnienia lodu odczytuje z tabeli temperaturę topnienia i ciepło topnienia odczytuje z tabeli temperaturę wrzenia i ciepło parowania w temperaturze wrzenia podaje przykłady znaczenia w przyrodzie dużej wartości ciepła parowania wody 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zjawisko topnienia (stałość temperatury, zmiany energii wewnętrznej topniejących ciał) opisuje proporcjonalność ilości ciepła potrzebnego do stopienia ciała stałego w temperaturze topnienia do masy tego ciała analizuje (energetycznie) zjawiska parowania i wrzenia opisuje proporcjonalność ilości ciepła potrzebnego do wyparowania cieczy do masy tej cieczy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego podczas topnienia i krzepnięcia temperatura pozostaje stała mimo zmiany energii wewnętrznej oblicza każdą wielkość ze wzoru $Q = mc_t$ oblicza każdą wielkość ze wzoru $Q = mc_p$ opisuje (na podstawie wiadomości z klasy 7.) zjawiska sublimacji i resublimacji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia sens fizyczny ciepła topnienia na podstawie proporcjonalności $Q \sim m$ definiuje ciepło parowania wyjaśnia sens fizyczny ciepła parowania opisuje zasadę działania chłodziarki 	<ul style="list-style-type: none"> **na podstawie proporcjonalności $Q \sim m$ definiuje ciepło topnienia substancji
--	--	--	---	---	--

3. O elektryczności statycznej

<p>9.1. Elektryzowanie ciała przez tarcie i dotyk</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w otoczeniu zjawiska elektryzowania przez tarcie i dotyk demonstruje zjawisko elektryzowania przez tarcie i dotyk 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę atomu i jego składniki 	<ul style="list-style-type: none"> określa jednostkę ładunku (1 C) jako wielokrotność ładunku elementarnego wyjaśnia elektryzowanie przez tarcie i dotyk, analizuje przepływ elektronów wyjaśnia pojęcie jonu 		
<p>9.2. Siły wzajemnego oddziaływania ciał naelektryzowanych</p>		<ul style="list-style-type: none"> bada jakościowo oddziaływanie między ciałami naelektryzowanymi 	<ul style="list-style-type: none"> formuluje ogólne wnioski z badań nad oddziaływaniem ciał naelektryzowanych 		
<p>9.3. Przewodniki i izolatory</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady przewodników i izolatorów 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę przewodników i izolatorów, wyjaśnia rolę elektronów swobodnych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak rozmieszczony jest –uzyskany na skutek naelektryzowania – ładunek w przewodniku, a jak w izolatorze wyjaśnia uziemianie ciał 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje mechanizm zubożniania ciał naelektryzowanych (metali i izolatorów) 	
<p>9.4. Zjawisko indukcji elektrostatycznej. Zasada zachowania ładunku. Zasada</p>	<ul style="list-style-type: none"> demonstruje elektryzowanie przez indukcję 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę i zasadę działania elektroskopu analizuje przepływ ładunków podczas elektryzowania przez tarcie i dotyk, stosując zasadę zachowania ładunku 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie doświadczeń z elektroskopem formuluje i wyjaśnia zasadę zachowania ładunku 		

<i>działania elektroskopu</i>					
9.5. Pole elektryczne		<ul style="list-style-type: none"> • <i>posługuje się pojęciem pola elektrostatycznego do wyjaśnienia zachowania się nitek lub bibulek przymocowanych do naelektryzowanej kulki</i> • <i>rozdziela pole centralne i jednorodne</i> 		<ul style="list-style-type: none"> • <i>wyjaśnia oddziaływanie na odległość ciał naelektryzowanych z użyciem pojęcia pola elektrostatycznego</i> 	

4. O prądzie elektrycznym

10.1. Prąd elektryczny w metalach. Napięcie elektryczne	<ul style="list-style-type: none"> • <i>opisuje przepływ prądu w przewodnikach jako ruch elektronów swobodnych</i> • <i>posługuje się intuicyjnie pojęciem napięcia elektrycznego</i> • <i>podaje jednostkę napięcia (1 V)</i> • <i>wskazuje woltomierz jako przyrząd do pomiaru napięcia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>opisuje przemianę energii w przewodniku, między końcami którego wytworzono napięcie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>zapisuje i wyjaśnia wzór</i> $U_{AB} = \frac{W_{A \rightarrow B}}{q}$ • <i>wymienia i opisuje skutki przepływu prądu w przewodnikach</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>wskazuje skutki przerywania dostaw energii elektrycznej do urządzeń o kluczowym znaczeniu</i> 	
10.2. Źródła napięcia. Obwód elektryczny	<ul style="list-style-type: none"> • <i>wymienia źródła napięcia: ogniwo, akumulator, prądnica</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>rysuje schemat prostego obwodu elektrycznego z użyciem symboli elementów wchodzących w jego skład</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>wskazuje kierunek przepływu elektronów w obwodzie i umowny kierunek prądu</i> • <i>łączy według podanego schematu obwód elektryczny składający się ze źródła napięcia, odbiornika, wyłącznika, woltomierza i amperomierza</i> 		<ul style="list-style-type: none"> • <i>**mierzy napięcie na odbiorniku</i>
10.3. Natężenie prądu elektrycznego	<ul style="list-style-type: none"> • <i>podaje jednostkę natężenia prądu (1 A)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>oblicza natężenie prądu ze wzoru</i> $I = \frac{q}{t} \text{ (6.8)}$ • <i>buduje prosty obwód prądu i mierzy natężenie prądu w tym obwodzie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>objaśnia proporcjonalność $q \sim t$</i> • <i>oblicza każdą wielkość ze wzoru</i> $I = \frac{q}{t}$ 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>przelicza jednostki ładunku (1 C, 1 Ah, 1 As)</i> 	

10.4. Prawo Ohma. Opór elektryczny przewodnika	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, skąd się bierze opór przewodnika • podaje jednostkę oporu elektrycznego (1Ω) 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza opór przewodnika ze wzoru $R = \frac{U}{I}$ 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia zależność wyrażoną przez prawo Ohma • sporządza wykres zależności $I(U)$ • wyznacza opór elektryczny przewodnika • oblicza każdą wielkość ze wzoru $R = \frac{U}{I}$ 		
10.5. Obwody elektryczne i ich schematy	<ul style="list-style-type: none"> • posługuje się symbolami graficznymi elementów obwodów elektrycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje schematy elektryczne prostych obwodów elektrycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy według podanego schematu prosty obwód elektryczny 		
10.6. Rola izolacji elektrycznej i bezpieczników	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rolę izolacji elektrycznej przewodu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia rolę bezpieczników w domowej instalacji elektrycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje niebezpieczeństwa związane z używaniem prądu elektrycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia budowę domowej sieci elektrycznej • opisuje równoległe połączenie odbiorników w sieci domowej 	
10.7. Praca i moc prądu elektrycznego	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje dane znamionowe z tabliczki znamionowej odbiornika • odczytuje z licznika zużytą energię elektryczną • podaje jednostki pracy oraz mocy prądu i je przelicza • podaje przykłady pracy wykonanej przez prąd elektryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza pracę prądu elektrycznego ze wzoru $W = UIt$ • oblicza moc prądu ze wzoru $P = UI$ 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przemiany energii elektrycznej w grzałce, silniku odkurzacza, żarówce 		<ul style="list-style-type: none"> • **oblicza każdą z wielkości występujących we wzorach : $W = UIt$ $W = \frac{U^2 t}{R}$ $W = I^2 Rt$
10.8. Zmiana energii elektrycznej w inne formy energii. Wyznaczanie ciepła właściwego wody za pomocą czajnika elektrycznego	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje pomiary masy wody, temperatury i czasu ogrzewania wody • podaje rodzaj energii, w jaki zmienia się w tym doświadczeniu energia elektryczna 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sposób wykonania doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje obliczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnia sposób dochodzenia do wzoru $c = \frac{Pt}{m\Delta T}$ • zaokrągla wynik do dwóch cyfr znaczących 	

10.9. Skutki przerwania dostaw energii elektrycznej do urządzeń o kluczowym znaczeniu					<ul style="list-style-type: none"> • **analizuje teksty źródłowe, w tym popularnonaukowe, i przygotowuje wypowiedź pisemną lub ustną
---	--	--	--	--	--

Wymagania na poszczególne oceny roczne

5. O zjawiskach magnetycznych

11.1. Właściwości magnesów trwałych	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy biegunów magnetycznych i opisuje oddziaływania między nimi • opisuje i demonstrowuje zachowanie igły magnetycznej w pobliżu magnesu • opisuje sposób posługiwania się kompasem = 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje pole magnetyczne Ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje oddziaływanie magnesu na żelazo i podaje przykłady wykorzystania tego oddziaływania 	<ul style="list-style-type: none"> • do opisu oddziaływania magnetycznego używa pojęcia pola magnetycznego 	
11.2. Przewodnik z prądem jako źródło pola magnetycznego Elektromagnes i jego zastosowania	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje budowę elektromagnesu • demonstrowuje działanie elektromagnesu na znajdujące się w pobliżu przedmioty żelazne i magnesy 	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrowuje oddziaływanie prostoliniowego przewodnika z prądem na igłę magnetyczną umieszczoną w pobliżu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rolę rdzenia w elektromagnesie • wskazuje bieguny N i S elektromagnesu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zachowanie igły magnetycznej z użyciem pojęcia pola magnetycznego wytworzonego przez prąd elektryczny 	
11.3. Silnik elektryczny na prąd stały		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje oddziaływanie elektromagnesu z magnesem jako podstawę działania silnika na prąd stały 		<ul style="list-style-type: none"> • buduje model silnika na prąd stały i demonstrowuje jego działanie 	<ul style="list-style-type: none"> • **podaje cechy prądu przemiennego wykorzystywanego w sieci energetycznej
11.5. Fale elektromagnetyczne. Rodzaje i przykłady zastosowań	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa rodzaje fal elektromagnetycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zastosowania fal elektromagnetycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje właściwości różnych rodzajów fal elektromagnetycznych (rozchodzenie się w próżni, szybkość rozchodzenia się, różne długości fali) 		<ul style="list-style-type: none"> • **analizuje teksty źródłowe, w tym popularnonaukowe, i przygotowuje wypowiedź pisemną lub ustną na temat zastosowań fal elektromagnetycznych (wym. ogólne IV)

5. Drgania i fale sprężyste

<p>8.1. Ruch drgający. Przemiany energii mechanicznej w ruchu drgającym</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w otoczeniu przykłady ciała wykonujących ruch drgający 	<ul style="list-style-type: none"> podaje znaczenie pojęć: położenie równowagi, wychylenie, amplituda, okres, częstotliwość 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje amplitudę i okres z wykresu $x(t)$ dla drgającego ciała opisuje ruch wahadła i ciężarka na sprężynie oraz analizuje przemiany energii mechanicznej w tych ruchach 		
<p>8.2. Wahadło. Wyznaczanie okresu i częstotliwości drgań</p>		<ul style="list-style-type: none"> doświadczalnie wyznacza okres i częstotliwość drgań wahadła lub ciężarka na sprężynie 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zjawisko izochronizmu wahadła (8.9a) 		
<p>8.3. Fala sprężysta. Wielkości, które opisują falę sprężystą, i związki między nimi</p>	<ul style="list-style-type: none"> demonstruje falę poprzeczną i falę podłużną 	<ul style="list-style-type: none"> podaje różnice między falami poprzecznymi i falami podłużnymi posługuje się pojęciami: długość fali, szybkość rozchodzenia się fali, kierunek rozchodzenia się fali 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wzory $\lambda = vT$ oraz $\lambda = \frac{v}{f}$ do obliczeń 		<ul style="list-style-type: none"> **opisuje mechanizm przekazywania drgań w przypadku fali na napiętej linie i fal dźwiękowych w powietrzu
<p>8.4. Dźwięki i wielkości, które je opisują. Ultradźwięki i infradźwięki</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady źródeł dźwięku demonstruje wytwarzanie dźwięków w przedmiotach drgających i instrumentach muzycznych wymienia, od jakich wielkości fizycznych zależy wysokość i głośność dźwięku wyjaśnia, co nazywamy ultradźwiękami i infradźwiękami 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje mechanizm powstawania dźwięków w powietrzu obserwuje oscylogramy dźwięków z wykorzystaniem komputera 	<ul style="list-style-type: none"> podaje cechy fali dźwiękowej (częstotliwość 20–20 000 Hz, fala podłużna) 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje występowanie w przyrodzie infradźwięków i ultradźwięków oraz ich zastosowanie 	

6. Optyka, czyli nauka o świetle

12.1. Źródła światła. Powstawanie cienia	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady źródeł światła 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sposób wykazania, że światło rozchodzi się po liniach prostych • demonstruje prostoliniowe rozchodzenie się światła 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia powstawanie obszarów cienia i półcienia za pomocą prostoliniowego rozchodzenia się światła w ośrodku jednorodnym 		
12.2. Odbicie światła. Obrazy otrzymywane w zwierciadle płaskim	<ul style="list-style-type: none"> • demonstruje powstawanie obrazów w zwierciadle płaskim 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zjawisko odbicia światła od powierzchni gładkiej, wskazuje kąt padania i kąt odbicia • opisuje zjawisko rozproszenia światła na powierzchniach chropowatych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy obrazu otrzymanego w zwierciadle płaskim 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje konstrukcyjnie obrazy otrzymywane w zwierciadle płaskim 	
12.3. Otrzymywanie obrazów w zwierciadłach kulistych	<ul style="list-style-type: none"> • szkicuje zwierciadła kuliste wklęsłe i wypukłe • wskazuje oś optyczną, główną, ognisko, ogniskową i promień krzywizny zwierciadła • wykreśla bieg wiązki promieni równoległych do osi optycznej po odbiciu od zwierciadła • podaje przykłady praktycznego zastosowania zwierciadeł 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie obserwacji powstawania obrazów wymienia cechy obrazów otrzymywanych w zwierciadle kulistym 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje konstrukcyjnie obrazy otrzymywane za pomocą zwierciadła wklęsłego • demonstruje powstawanie obrazów w zwierciadłach wklęsłych i wypukłych 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje konstrukcyjnie ognisko pozorne zwierciadła wypukłego i objaśnia jego powstawanie • rysuje konstrukcyjnie obrazy otrzymywane za pomocą zwierciadła wypukłego 	
12.4. Załamanie światła na granicy dwóch ośrodków	<ul style="list-style-type: none"> • demonstruje zjawisko załamania światła 	<ul style="list-style-type: none"> • szkicuje przejście światła przez granicę dwóch ośrodków, wskazuje kąt padania i kąt załamania 		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zależność zmiany biegu wiązki promienia przy przejściu przez granicę dwóch ośrodków od szybkości rozchodzenia się światła w tych ośrodkach 	
12.5. Przejście wiązki światła białego przez pryzmat	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje światło białe jako mieszaninę barw • rozpoznaje tęczę jako efekt rozszczepienia światła słonecznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia rozszczepienie światła białego w pryzmacie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie światła jednobarwnego (monochromatycznego) i prezentuje je za pomocą wskaźnika laserowego • wyjaśnia, na czym polega widzenie barwne 		

			<ul style="list-style-type: none"> demonstruje rozszczepienie światła w pryzmacie 		
12.6. Soczewki	<ul style="list-style-type: none"> opisuje bieg promieni równoległych do osi optycznej, przechodzących przez soczewkę skupiającą i rozpraszającą posługuje się pojęciem ogniska, ogniskowej i osi optycznej 		<ul style="list-style-type: none"> doświadczalnie znajduje ognisko i mierzy ogniskową soczewki skupiającej oblicza zdolność skupiającą soczewki ze wzoru $Z = \frac{1}{f}$ i wyraża ją w dioptriach 		
12.7. Obrazy otrzymane za pomocą soczewek	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela obrazy rzeczywiste, pozorne, proste, odwrócone, powiększone, pomniejszone 	<ul style="list-style-type: none"> wytwarza za pomocą soczewki skupiającej ostry obraz przedmiotu na ekranie rysuje konstrukcje obrazów otrzymanych za pomocą soczewek skupiających i rozpraszających 		<ul style="list-style-type: none"> na podstawie materiałów źródłowych opisuje zasadę działania prostych przyrządów optycznych (wym. ogólne IV) 	
12.8. Wady wzroku. Krótkowzroczność i dalekowzroczność		<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegają krótkowzroczność i dalekowzroczność podaje rodzaje soczewek (skupiająca, rozpraszająca) do korygowania wad wzroku 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rolę soczewek w korygowaniu wad wzroku 	<ul style="list-style-type: none"> podaje znak zdolności skupiającej soczewek korygujących krótkowzroczność i dalekowzroczność 	
12.9. Porównujemy fale mechaniczne i elektromagnetyczne		<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy wspólne i różnice w rozchodzeniu się fal mechanicznych i elektromagnetycznych wymienia sposoby przekazywania informacji i wskazuje znaczenie fal elektromagnetycznych dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystuje do obliczeń związek $\lambda = \frac{c}{f}$ 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia transport energii przez fale elektromagnetyczne 	

OCENĘ CELUJĄCĄ otrzymuje uczeń, który :samodzielnie wykorzystuje wiadomości w sytuacjach nietypowych i problemowych (np. rozwiązując dodatkowe zadania o podwyższonym stopniu trudności, wyprowadzając wzory, analizując wykresy), wzorowo posługuje się językiem przedmiotu, swobodnie operuje wiedzą pochodzącą z różnych źródeł.

Wymagania i sposób oceniania:

- Ocenie podlegają:

klasówki - z całego działu (zapowiadane),

kartkówki - z 2-3 ostatnich tematów, także z lekcji bieżącej (bez zapowiedzi),

odpowiedzi ustne - z realizowanego materiału (w tym utrwalanego w pracy domowej), także z lekcji bieżącej,

praca ucznia na lekcji, prace dodatkowe oraz szczególne osiągnięcia.

- Prace klasowe sprawdzane są do dwóch tygodni.
- Uczeń ma obowiązek uzupełnić braki w wiedzy i umiejętnościach. Może również zwrócić się o pomoc do nauczyciela (indywidualne konsultacje z nauczycielem).
- W semestrze dozwolone: 1 „np, 1 bz(brak zeszytu lub zadania) zgłoszone na kartce. Uczeń ma obowiązek wpisać na ostatniej stronie zeszytu przedmiotowego datę „np., bz (informacja dla Rodzica).